

PROSVEȚA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XII.

Cena lista
je \$4.00

Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., petek, 21. februarja (Feb. 21) 1919.

Subscription \$4.00
Yearly

ŠTEV.—NUMBER 44.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

MIROVNA KONFERENCA PREKINJENA.

Clemenceau ni hudo ranjen.

DANCI ZAHTEVAJO NAZAJ UKRAĐENE DEZELE.

Pariz, 20. feb. — Danes je bilo uradno naznanjeno, da se današnja seja velike petorice odloži vsled napada na predsednika mirovne konference Clemenceaua. Za koliko časa je zborovanje mirovne konference prekinjeno, ni povedano, temveč rečeno je le, da danes ne bo običajne seje.

Razne komisije in pododbori mirovne konference nadaljujejo s svojimi sejami. Zastopniki velike petorice so zaključili, da sprejmejo delegate iz Danske na mirovno konferenco in zasišijo njihove zahteve. Danci zahtevajo, da jim Nemčija povrne ukradene dežele Šlezvig in Holštajn. Ravno tako so bili včeraj spreteti zastopniki Albanije, ki so podali svoje zahteve.

Zastopniki nove poljske vlade so predložili prošnjo za formalno priznanje.

Komisija, ki preiskuje teritorijalni spor med Rumunsko in Srbo, je imela včeraj sejo in predsedoval je francoski delegat Andre Tardieu. Ta komisija bo preiskala tudi spor zaradi nove meje med Italijo in Jugoslavijo.

Danes je slišati v diplomatičnih krogih optimistične glasove, da bo mirovna pogodba podpisana sredi aprila ali v začetku maja. Ob času, ko se vrne predsednik Wilson v Pariz, bo mirovna konferenca morda že pripravljena na otvoritev zborovanja z nemškimi delegati.

Robert Lansing, državni tajnik Združenih držav in delegat, je izjavil danes, da napad na Clemenceaua ne bo posebno zadržal mirovne konferenec. Stvari, ki se ne morejo izvršiti v njegovi odnosnosti, mu bodo predložene v njegovi bolniški sobi, dokler toliko ne okreva, da lahko pride k sejam.

CLEMENCEAU KMALU O- KREVA.

Napadalec pravi, da ga je hotel ustreliti zato, ker deluje po njegovem mnenju za no-
vo vojno.

Pariz, 20. feb. — Predsednik Wilson je danes poslal s parnika "George Washington", ki plove proti Ameriki, brezjeno brzovojno Clemenceauu, v kateri mu izreka svoje simpatije in željo, da kmalu okreva.

Trije zdravniki, ki imajo v o-
skribi napadenega ministrskega predsednika, so izjavili danes, da ima Clemenceau bolečo rano v desnem pleču, kjer še vedno tiči krogla. Zdravniki odstranijo kroglo čim se zniža bolnikova vročina, ki je danes nekoliko narastla. Clemenceau, ki je vrhutega ra-
jen na dveh mestih desne roke, lahko sedi v postelji. Zdravniki se ne obije, da ne preholi rane v pleču, kajti krogla ni dosegla pljučne mrene, boje se pa, da lahko nastane reakeija vsled njegove starosti in živčne napetosti, ker je toliko časa delal zadnje čase. Mož je star 77 let.

Napadalec Emile Cottin je Francoz, doma iz Creela, 32 milij severno od Pariza. Vojak ni bil zaradi slabega zdravja in po potkuje mizar. Na policijski postaji ni nihče zamolčal. Dejal je, da je "znanstveni anarchist" in absolutno sam odgovoren za svoje dejanje. Clemenceau je po njegovem mnenju največji so-
vražnik clovečanstva, ker deluje za aneksije in s tem za novo vojno. Usmrtili ga je hotel, ker je pred sedmimi meseci, toda ni imel pri-
ložnosti. Vedno ga je zasledovali s pričelo.

Emile Cottin je Francoz, doma iz Creela, 32 milij severno od Pariza. Vojak ni bil zaradi slabega zdravja in po potkuje mizar. Na policijski postaji ni nihče zamolčal. Dejal je, da je "znanstveni anarchist" in absolutno sam odgovoren za svoje dejanje. Clemenceau je po njegovem mnenju največji so-
vražnik clovečanstva, ker deluje za aneksije in s tem za novo vojno. Usmrtili ga je hotel, ker je pred sedmimi meseci, toda ni imel pri-
ložnosti. Vedno ga je zasledovali s pričelo.

Napadalec Emile Cottin je Francoz, doma iz Creela, 32 milij severno od Pariza. Vojak ni bil zaradi slabega zdravja in po potkuje mizar. Na policijski postaji ni nihče zamolčal. Dejal je, da je "znanstveni anarchist" in absolutno sam odgovoren za svoje dejanje. Clemenceau je po njegovem mnenju največji so-
vražnik clovečanstva, ker deluje za aneksije in s tem za novo vojno. Usmrtili ga je hotel, ker je pred sedmimi meseci, toda ni imel pri-
ložnosti. Vedno ga je zasledovali s pričelo.

PREDSEDNIK DOSPE ŠE TA TEDĒN V ZD. DRŽAVE

PREDSEDNIK DOSPE V BO- STON DNE 24. FEBRUARJA.

Boston, Mass. — Po brzovojki, ki jo je prejel župan Peters od predsedniškega tajnika Tumultuya, se predsednik Wilson izkrene v Bostonu dne 24. februarja t. l.

Brzovojka pravi, da se predsednik želi izkreati in govoriti v Bostonu.

Tukaj sodijo, da se predsednik Wilson radi tega izkrea v Bostonu, ker ga je župan povabil pred nekaj tedni, da se na povratku iz Evrope ustavi v Bostonu.

Iz Atlantic Cityja je došla brzovojka, da je predsednik tajnik Tumultuy prejel od predsednika Wilsona naznanilo, da namerava govoriti po svojem prihodu v Boston.

Shod priredi župan Peters.

PREDSEDNIK DOSPE V BO- STON MOGOČE ŽE V SOBOTO.

Washington, D. C. — Brezjeno brzovojke poročajo, da parnik "George Washington" takto hitro v soboto zvečer. Če se to zgodi, bo predsednik najbrž ostal na parniku do pondeljka zjutraj.

NOTE MESTO OBVEZNIC?

Washington, D. C. — Kongresni zbornični proračunski odsek se je zedinil, da se izdajo note mesto obveznic in zmage, ki bodo postale zrele v času od enega do pet let.

Finančni tajnik Glass je pa polegal izjavo, da prične popularna kampanja za podpisovanje posojil, neglede na to, kaj sklene ladje prepeljale okoli 70 odstotkov.

Finančni tajnik je priporočil kongresu, da se izdajo note ali obveznice, kakor bo zahteval trg. Toda finančni odsek je prišel do zaključka, da bodo nove obveznice nosile tako visoke obresti, da lahko peto posojilo učinkuje na finančni trg.

Po odsekovem sporazumu je finančni tajnik pooblaščen izdati stari vrste not, ki jih dovoli izdati kongres. Množina vrednostnih papirjev, s katerimi se ne more tržiti, se mogoče določi na \$7,000,000,000, od katerih nameščava zakladniški departement izdati le \$6,000,000,000.

Note bodo razdeljene v štiri vrste. Prva vrsta nosi štiri od stotih obresti in ni podvržena davku. Druga na pr. nosi pet od stotih obresti in je podvržena vsem zveznim davkom. Za tretjo vrsto not bo določenih 4 1/4 obresti in oprožene bodo normalnega davka. Četrta vrsta not bo prsta davku do gotove vso.

Zbirnični odsek je sklenil, da se ne izdajo obveznice od \$5,000,000,000 do \$10,000,000,000. To pomeni da bo zakladniški departement lahko izdal obveznice do \$5,000,000,000, ki bodo nosile 4 1/4%.

VРЕМЕ.

Chicago in okolica: V petek sneg in mrzlo, Severni vetrovi. Solnčni vzhod ob 6:39, zahod ob 5:29.

vem mnenju je zadnja krogla zadeva ministrskega predsednika v pleče. Cottin prav nič ne obžaluje svojega dejanja in mirno čaka na vse, kar se zdaj zgoditi z njim.

Policija je aretirala še enega clovka z imenom Dreyfus, ki je bil na pozorišču atentata, toda se izgovarja, da je bil le gledalec prizora. Policiji je bil Cottin v znani že dalj časa kot "miren anarchist" in član anarhistične skupine, ki se imenuje "Komunistična zveza." Stanoval je na Mont Rogue, kjer je večja naseljena francoskih anarhistov. Zdravniki bodo Cottin preiskali, če je pri zdravi pameti, policija pa išče po njegovi naseljini, če nimata ključ njegovi trditvi kakšnih sokrivatev.

BERGER OBSOJEN.

Chicago, Ill. 20. februarja 1919. Socijalistični kongresnik Viktor Berger in štirje njegovi tovarisi so bili danes popoldan obsojeni na 20 let ječe, katero bodo morali prestati v zvezni kaznilnici v Fort Leavenworthu, Kans.

ODPUSHČANJE IZ ARMADE DOBRO NAPREDUJE.

DEMOBILIZACIJA AMERIŠKE ARMADE.

Washington, D. C. — Po izjavi generala Marcha je bilo do konca minolega leta odpuščenih iz ameriške armade 1,103,310 mož in 71,235 oficirjev.

Za demobilizacijo je bilo odrejenih do tega časa 1,501,000 mož in 305,000 mož se je ukrealo v Evropi na transportne parnice, da se vrnejo domov. Izkrealo se je pa 227,000 mož.

Državni department je prejel obvestilo, da bo holandska vlada pomagala vracati ameriško armo domov. Vojaki se bodo vkrali na parnice, ki jih bodo prepeljali po reki Reni. V Rotterdamu predseduje na druge parnice. Parniki morajo razobesiti trgovsko zastavo in vojaki ne smejo biti oborenzeni, dokler se vozijo na reki.

General March izjavlja, da je demobilizacija prekomorske armade odvisna od transportnih sredstev. Odkar je podpisano premirje, so Združene države odredile preecej ladji v pomožno službo za Evropo. V Rotterdam, Gibraltar, Carigrad in Konstanteo v Črnem morju je bilo 276,000 ton ziveza.

Od vojakov, ki so se do sedaj vrnili iz Francije, so ameriške ladje prepeljale okoli 70 odstotkov.

Po izjavi šefa generalnega štaba so značale ameriške izgube 57 na 1,000, britiske pa 110 na 1,000. V ameriški civilni vojni so značale izgube severne armade 33 na 1,000.

ZAPLETIJAVA V CENTRALNI AMERIKI.

Washington, D. C. — V Centralni Ameriki so nastali novi zapleti, ki lahko povzročijo resne konflikte. Republika Salvador je že več let pod mehiškim vplivom.

Mehiški diplomati so pričeli pred več leti s propagando, da se združita centralni ameriški državi Salvador in Honduras. Če se to združenje izvrši, je Guatemalec odrezana od drugih prijateljskih držav, ker meji ob Salvador, Honduras in Mehiko. Namen je obe državi združiti v eno pod imenom Morazan, ki je pod vplivom revolucije v Centralni Ameriki v začetku minolega stoletja.

Vzroki za te spletke so gospodarski, ki so pa odeti s političnim plasčem.

PROHIBICIONISTI V ILLINOIS NA DELU.

Springfield, Ill. — Prohibicionisti še niso zadoščali z uspehi, ki so jih dosegli do sedaj. Senator Jewell je predložil legislativnemu senatu predlog, ki preprečuje vsaki osebi imeti doma opojne piše, če živi v prohibicionistickem teritoriju. Ce bo predlog sprejet, bodo lahko šerifi in policijski prišli na dom vsake osebe v "suhi" teritoriju in premetali hišo od vrha do tal.

VLOMILCI SO PODTAKNILI OGENJ.

Uniontown, Pa. — Vlomilci so oplenili grocerijsko trgovino John Asendorfa. Po izvršenem ropu so zapalili hišo in ogenj se je razširil v velik požar, da bi kmalu zgorela družina nad prodajalno. Ognjegasci so pristavili leske in po nihih nesli na varno ogrožanje člane družine.

Vlomilci so odnesli \$75 iz registra za gotovino. Vlom so izvršili skozi zadnjia vrata.

SRBSKI SOCIALISTI V JUGOSLAVIJI ZA FEDERATIVNO REPUBLIKO.

Edinstvo jugoslovanskega proletarijata.

IZ URADA TISKOVNEGA ODSEKA SRZ.

Pod tem naslovom piše ljubljanski "Naprek" 30. decembra 1918.

"Zedinjena Jugoslavija je zedinila tudi jugoslovanski proletariat. Doslej je bil razcepljen na socialistični pokret na toliko delov, kolikor posameznih upravnih oziroma državnih celot je bilo na jugoslovanskem ozemlju.

Imeli smo socialistično demokratično stranko za Slovenijo, Hrvatsko in Slavonijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino in za Srbijo. Toda prišel je čas, ko so se strnili vsi ti posamezni deli naše stranke v enotno falango, ki bo združevala v sebi vse politične in strokovne organizacije stranke, da bo mogeče krepkeje in revolucionarne vplivati na razvoj našega socialnega pravila in na ustroj edinstvene države SHS. Važna je, da se strnrete v enotno stranko za to, ker bo lahko mogočna sila pri rojstvu tretje Interbacinale in pri pravilnem ter demokratičnem reševanju mednarodnih sprovoda.

Hrvaški socialisti so prevzeli iniciativo za ujedinjanje jugoslovanskega proletarijata in dne 24. novembra so prišli v Zagreb, eno največjih manifestacij v ta namen.

Dne 9. dec. je pa sledilo Sarajevo, ki je sklicalo veliko zborovanje v proslavo združitve jugoslovanskega proletarijata. To javno zborovanje je posetil tudi državni tajnik Štefan Topalović, potomec srbskih revolucionarjev iz Šumadije, ki so se borili pred stoletirjev. Agrarno vprašanje so rešili srbski kmetje že početkom naše revolucije, vzel so kratko malo zemljo svojim pašam in si jo prilastili. Na takem temelju se je v Srbiji osnovala politična demokratična, vojaška moč in mir. Agrarno vprašanje se mora rešiti v vsej Jugoslaviji.

V Srbiji doslej nismo imeli klerikalizma. Cerkev kot takna ni imela nobenega političnega vpliva in se tudi kot organizirana moč ni pojavljala. Živila je popoloma od državne milosti, zato ni vplivali na politiku v dobroru in slabem smislu. Turki so ne kdaj dosegli gospodarsko srbsko cerkev uničili in od tedaj se ni mogla povpeti do samostojnosti.

Tako je bilo doslej. Ali dandane je stvar drugačna. V vseh ostalih jugoslovanskih deželah naletimo na cerkev kot politično organizacijo, ki se vmešava v javno živiljenje, ki napravlja iz naroda duševnega sužnja in podpira v državi socialno in politično reakcijo. V teh okolnostih se utegniti tudi v Srbiji razviti nevarni in mrki klerikalizem.

Zato moramo danes z vso silo zahtevati, da se cerkev popolno loči od države. Spoznajmo versko moralno, toda horimo se z družbo, v kateri si osmujemo ljudje svoje živiljenje po zakonu ljubezni in ne na brutalni sili.

Vse vere so enake in v državni sojazni mora verska podlagi izginiti.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

OBUPAN BREZPOSELNI DE-

Ameriške vesti.

LAVEC JE OBSTRELIL
DELODAJALCA.

Edinstvo jugoslovenskega pro-

(Nadaljevanje s 1. strani)

mesto Avstrije nam je padla na vrat Italija. Mi socialisti se pa hočemo z vztrajno odločnostjo boriti proti ustroju takega mednarodnega položaja.

Zato zahtevamo federativno balkansko republiko, v kateri budi Jugoslavija enakopraven član, ki se naj nasloni eventualno na srednjevropsko republičansko federacijo.

Svetovnega miru ne zajamčijo niti dobro potegnjene narodnosti niti zveza narodov — zajamčijo ga le globoke izprenembe v ustroju kapitalistično razvitih narodov. Miru ne more biti prej, dokler ne izroči iz svojih rok oblasti tisti maloštevilni tisoči pijač in sesalcev, ki so danes gospodarji trgovine in industrije in ki drže pod seboj vse delovno ljudstvo, ga izkorisčajo in vzdržujejo militarizem v varstvu svojega gospodarstva in za boj proti kapitalistom iz sosednjih držav. Ako danes odpravimo militarizem, ga oni jutri zopet uvedejo. Vse Wilsonove točke so brez pomena, ako te klike zopet ponovno zavladajo po vojni. Toda delavstvo se ne bo dalo več omaniti. Proletarija hoče kaznovati strašni greh, ki so ga začrivili ti brezvestneži, zatreti hoče to doseči kričnost, da zajamči svetovni mir, in to dožene s tem, da zlomi kapitalizem.

Vojna je uničila ogromno množino delavskih sil, ostalim pa nemogočila delo in življenje. Pri manjkuje namreč sredstev za delo. Ni ne strojov, ne surovin, ne hrane, ne lokomotiv — ničesar ni. Velik je danes klic po delavnih rokah, toda delavstvo se opravičeno vprašuje: Zakaj bi obnavljali staro družbo? Ali naj izročimo zopet brezvestnežem, ki jo nam doslej sesali kri in možeg, producijo v požrešnje roke, da se vržemo sami v sužnost in brezpravnost? Udarimo z močno pestjo po poslednjih silah starega reda, vzemimo v roke politično moč in ustvarimo socializem! Le, ako bo prejemalo delovno ljudstvo sadove svojega dela v razpolaganje, se bodo začelile rane, prizade po vojni in bo rešeno človeštvo.

Zato naj se nikdo ne čudi, ako orje svet socialna revolucija. To je zgodovinska nujnost in tako mora biti. In kadar pride naša doba, vzamemo jugoslovenski socialisti v roke vso oblast, z lepa ali zgrada, danes pa naj še vladar buržoazija. Zbirati hočemo za te-daj vse naše sile in pritiskati na kapitalistično družbo, da uvede že sedaj čim največ demokratični osnov. Razun tega pa imamo še eno veliko nalogo: Da branimo sadove že izvedenih socialističnih revolucij na svetu, kajti proti tem so se v vseh časih dvigali vsi, ki jih je bilo strah pred novimi "socialnimi nasprotniki" in takih je tudi danes v obliki. Protestiramo proti temu, da se bojevali in se še bojujejo srbske čete proti ruski socialistični republiki branijo naj raje dalmatinško Primorje v Jugoslaviji.

Bolj kot kdaj prej dvignimo pred utrujenim in onemoglim človeštvo naš rdeči prapor in kličemo: **V tem znamenju znamo!**

ITALIJANSKO GOSTOLJUBJE NAPRAME SLOVENCEM.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Avstrije se vrnivši vjetnik, so me ob tej priliki sramotili.

Utiš imam, da so nas peljali vso pot kar kar za reklamo in pa, da nas ljudstvo vidi in morda spozna koga, ki je prej v Benečiji kaj zakrivil. — (Naprej 30. dec.)

DELAVEC, ki želi raziskati svoje duševno obzorje, je naročen na dnevnik "Prosveta".

In rojaki v stari domovini prosijo odpomoči proti tej škricevski zaledi, ki se ne more otresti starih avstrijskih birokratičnih navad tudi v Jugoslaviji.

Delaveci in kmetje so za jugoslovensko federativno republiko in S. R. Z. jim bo dalo vso legalno pomoč, ki jo more in sme dati, da se uresničijo njih težnje.

Kadar plačate dohodninski davek, vprašajte sebe, koliko dohodninskega davka bi plačali, če bi zmagala avtokracija centralnih sil. — Najbrž petkrat toliko, kot ga plačate sedaj.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Edinstvo jugoslovenskega pro-

(Nadaljevanje s 1. strani)

mesto Avstrije nam je padla na vrat Italija. Mi socialisti se pa hočemo z vztrajno odločnostjo boriti proti ustroju takega mednarodnega položaja.

Zato zahtevamo federativno balkansko republiko, v kateri budi Jugoslavija enakopraven član, ki se naj nasloni eventualno na srednjevropsko republičansko federacijo.

Svetovnega miru ne zajamčijo niti dobro potegnjene narodnosti niti zveza narodov — zajamčijo ga le globoke izprenembe v ustroju kapitalistično razvitih narodov. Miru ne more biti prej, dokler ne izroči iz svojih rok oblasti tisti maloštevilni tisoči pijač in sesalcev, ki so danes gospodarji trgovine in industrije in ki drže pod seboj vse delovno ljudstvo, ga izkorisčajo in vzdržujejo militarizem v varstvu svojega gospodarstva in za boj proti kapitalistom iz sosednjih držav. Ako danes odpravimo militarizem, ga oni jutri zopet uvedejo. Vse Wilsonove točke so brez pomena, ako te klike zopet ponovno zavladajo po vojni. Toda delavstvo se ne bo dalo več omaniti. Proletarija hoče kaznovati strašni greh, ki so ga začrivili ti brezvestneži, zatreti hoče to doseči kričnost, da zajamči svetovni mir, in to dožene s tem, da zlomi kapitalizem.

Holly mu je pričel pripovedovati, da mora živeti, da je gladen in da potrebuje delo, če hoče živeti. Badger je odkimal, Holly je pa potegnil samokres in oddal na Badgerja dva strela, ki sta zaleda.

Holly je odšel v pisarno za posredovanje dela in tam povedal, kaj se je zgodilo.

EKSPLOZIJA V RUDNIKU.

Wheeling, W. Va. — Komaj sta

rudarja Daniel Gibson in John Kinsela vstopila v rudnik pri Bannocku, O., že je nastala eksplozija, ki je ubila oba na mestu. Občasni nezgode niso delali rudarji v rudniku. To je bila sreča, kajti žrte bi bile še številnejše.

PROFESOR SCOTT NEARING OPROŠČEN.

New York, N. Y. — Scott Nearing, bivši profesor na univerzi v Pensylvaniji in Toledo in socialistični kongresniški kandidat pri zadnjih volitvah, je bil oproščen obtožbe, da je pisal puntarske spise in članke.

Porotniki so potrebovali skoraj 29 ur, preden so se zedinili na pravopek. Scott Nearing je bil oproščen, "Ameriško socialistično družbo", ki je Nearingov spis "The Great Madness", v katerem profesor razspravlja o militarizmu, so porotniki spoznali krivo v dveh stvareh, ki jo obtožujeta, da je hotela širiti nevhodljivost med vojaki in pomorskečki in preprečiti vstop v armado in mornarico.

Na predlog zagovornikov je sodnik prvo točko takoj razveljavil, glede druge točke si je predral razsodbo.

SUFRAŽETKE SO NAJELE IZ REDEN VLAK ZA KAMPA-NJE.

Washington, D. C. — Šest in

dvajset sufražetk, ki so presedele zaporne kazni radi demonstracij pred belo hišo, je najelo izreden vlak, da jih popelje na dvotedensko kampanjo za žensko vojilno pravico križem Združenih držav.

Sufražetke bodo govorile v Charlestonu, S. C., Jacksonvillu, Fla., Nashvillu, Tenn., New Orleansu La., San Antoniu, Tex., Los Angelesu in San Franciscu, Cal., Denverju, Colo., Chiagu, Milwaukeju, Detroitu, Syracusu, Bostoni, Hartfordu in New Yorku.

TKALCI NISO ZADOVOLJNI Z RAZSODOBO.

Paterson, N. Y. — Delaveci niso

zadovoljni z začasnim odlokom vojnega delavskega odbora, po katerem imajo delati 42½ ur v tednu, ampak zahtevajo 44 ur.

Ta nezadovoljnost delaveev se je očitno pokazala na shodi v dveh največjih dvoranah, v katerih je došlo na tisoče delaveev.

RIBIČI GROZE V STAVKO.

Washington, D. C. — Ribiči ob atlantskem obrežju izjavljajo, da zastavajo 15. marca, če trgovci na debelo ne priznajo njih zahtev.

Ribiči zahtevajo višje cene in povisitev mezd na ribičkih ladjah in parnicah. Delavski departement je odredil Henry J. Skaffingtona in J. J. Sullivana, da skušata izvajati spor. Zaslisanje se bo vršilo v New Yorku.

DELAVEC, ki želi raziskati svoje duševno obzorje, je naročen na dnevnik "Prosveta".

In rojaki v stari domovini prosijo odpomoči proti tej škricevski zaledi, ki se ne more otresti starih avstrijskih birokratičnih navad tudi v Jugoslaviji.

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZORUŽENJE.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Sedel v Chicago, Ill.

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Math. Pogorele, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Owen.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, K. H. Poglodič, John Rezel, Joseph Steblaj, Frank Šava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrich, Štefan Zabrič, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na sledeči naslov:

ANTON J. TERBOVEC, 3637—3641 W. 26th St., Chicago, Ill.

IMENIK SLOVENSKEGA REPUBLIČANSKEGA ZDRAŽENJA.

Izvrševalni odbor:

August Aučin, Miss Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Matt Pogorele, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni odbor:

Ivan Krešič, New York City; J. Kvartič, Morgan, Pa.; Joško Owen, Detroit, Mich.

Centralni odbor:

F. Aleš, L. Benedik, J. Terček, Paul Berger, F. Bostich, V. Cankar, P. Černe, J. Durn, J. Ermenc, J. Fritz, F. Gottlieber, J. Govekar, M. Jurkcs, J. Kalan, J. Koklich, L. Krašna, J. Molček, T. Motz, M. Mentony, J. Rezel, A. Slabe, A. Skubec, A. Suler, J. Terčelj, A. Vidrich, M. Vrhovec, F. Zaitz, A. Zorajk.

Glasila:

Mesečnik: Čas; Tednik: Proletačar; Dvotednik: Glas Svobode; Dnevnik: Prosveta, Enakopravnost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružene in objavljene centralizirane podporne organizacije:

Slovenska Narodna Podpora Jednota (približno 18.000 članov); Slovenska Katolička Jednota (približno 8.000 članov); Slovenska Delavska Podpora Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 6.000 članov); Slovenska Slobodomska Podpora Zveza (približno 5.000 članov); Jugoslovenska Podpora Zveza (približno 2.000 članov).

Okožne organizacije S. R. Z.

St. I. v Lawrence, Pa., tajnik John Terčelj, box 161, Lawrence, Pa., Število krajevnih organizacij —

St. II. Johnstown-Conemaugh, Pa., tajnik Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa., Število podrejenih organizacij —

St. III. Gross, Kans.; tajnik Anton Suler, box 104, Gross, Kans. Število podrejenih krajevnih organizacij 6.

St. IV. Cleveland, O., tajnik Jos. Skuk, 1101 E. 63rd Street, Cleveland, O., Število podrejenih organizacij —

St. V. Herminie, Pa., tajnik Anton Zornik, Herminie, Pa., Število podrejenih krajevnih organizacij 5.

St. VI. Chicago, Ill., tajnik Frank Zaitz, 2124 S. Crawford ave., Chicago, Ill., obsegla zvezo 13 podpornih društev in 2 kraj. org.

Krajevne organizacije S. R. Z.

St. 1. Chicago, tajnik Ivan Čemazar, 2052 W. 23rd St.

St. 2. Cleveland, Ohiu, Jos. Skuk, tajnik, 1101 E. 63rd St.

St. 3. Ely, Minn., tajnik Frank Martink, box 259, Ely, Minn.; zveza 6 društev, in posamezno članstvo drugih društev.

St. 4. Milwaukee, Wis., tajnik Frank Pioneer, 477—53. Ave., West Allis, Wis.

St. 5. LaSalle, Ill., tajnik John Vogrich, box 290, LaSalle, Ill.

St. 6. Herminie, Pa., tajnik Anton Zornik, Herminie, Pa.

St. 7. (Ženska) Chicago, Ill., tajnik Minka Aleš, 2124 S. Crawford ave.

St. 8. (Ženska) Cleveland

Stara zgodovina

Samo zelišča so rabili za zdravila pri ljudeh prošlih časov.

Ta zdravila so zabranila rematičem, glavobolom, necisto kri, obisti, ječem in zelodne nerednosti s tem da so rabili naravna predpisana zdravila.

Oče Mollingerjev slovit zdravilničaj se vedno priporoča in to ker je zvestavljen v 15 različnih naravnih snovach, kateri je narejeno to zdravilo.

Za spomladanska zdravila ni boljšega. To ohrani zdravje vsem v družini. Za stare in mlade to zdravilo vseudezne dobre.

Delajte kakor se vam naroča po Očetu Mollingerjevih navodilih in ne dvomno boste zelo zadovoljni in dobili novo zdravje. Velik družinski zavoj stane le \$1.10 in se pošlje na vse kraje po parcelni pošti.

Mollinger Medicine Co.,
24 Mollinger Building
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznana, da se je ustanovila družba THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO., INC. z glavnico \$100,000 z namenom, da nabavi kar več mogočne gledališča. Načrti so že izdelani kje se bodo vzel 10 gledališč v letu 1919, od katerih se sedaj že lastuje dva in imamo dva pod arom. Za vse te stvari je pa potreben veliko denarja. Družba sedaj nudi napredaj svoje delnice po zelo nizki ceni \$1.00 vsaka. Dobikek je preračunjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po načančnejša pojasnila na naslov:

Mr. John Bahorich, 129 Bakenwell Bldg., Pittsburgh, Pa.

SLOVENSKI KROJAC.

Priporočam se rojakom za delo oblike. Ravnotak sem prejel lepo in krasne vzorce za možke in ženske oblike, kakor tudi površnike za dež. V družbi nisem z nobenim nič več. Vse delo izvršuješ doma v svojem stanovanju, pride k meni na dom. Obiskal vas budem na vašem domu in vzel všecko mero za obliko. Za vsako delo jameš. John Teran, krojački mojster, Ely, Minn.

ZASTONJ!

Naš slovenski semenski katalog za leto 1919 pošljemo brezplačno vsekemu, kdo nam piše zanj. Ne pozabite pisati po enega takoj. S tem si prihranite vaš denar.

Naslov je:

International Seed Co.,

101 Dixon Bldg.
PITTSBURGH, PA.

DR. JOS. V. GRAHEK
edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvania. Zdravi vse otročje, ženske in možke bolezni.

Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388

843 E. Ohio Street,
N.S.PITTSBURGH,PA.

NAPREDEK

"Prosveča" plie za blagostanje ljudstva. Ako se strinjam s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveči. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebnih ne po zimerni cen.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

POGLEJTE NA DATUM
svoje adrese na Prosveču in
prepricati se boste, ce vam je na
naravnina potekla.

Ali kašljate?

Nikar ne zanemarite, da ne bi takoj zdravili kašlja. Kašlj je simptom, ki zahteva takojšnjo pozornost. Potrebujete zdravilo, ki je dobro in učinkovito, na katero se morete zamesti. Poslušajte naš nasvet, vzemite

Severov Balzam za pljuča.

(Severa's Balsam for Lungs), ki je prijetno zdravilo za kašlj tako pri otrocih kot pri odraslenih. Uspeh je izvrsten. Ozdravlje šegetanje v grlu, omeha sluz, ter zdravilno in blagodejno vpliva na vnete dele. Berite, kar nam je Mr. Jos. Shranek, RFD. No. 3, Troy, Mo., pisal 29. decembra 1917:

"Pil sem nekaj mrzle vode in to mi je udarilo na pljuča, osled česar sem dobil suh kašlj, ki me je hotel zadaviti, kadarkoli sem pričel kašljati. Porabil sem poddrugo steklenco Severovega balzama za pljuča in kašlj je skoropopolnomu izginil. To je najboljše zdravilo za kašlj, katero se more dobiti za denar. Brez njega ne morem biti in ga imam vedno v svoji hiši".

Poskusite tudi vi! V kratkem se boste prepričali, da smo vam prav svetovali. Severov balzam za pljuča se mora jemati pri zdravljenju kašlja, hripavosti, bronhijalnega kašlja in pri srčnem kašljaju pri influenci.

. Cena: 25 in 50 ct.

Zahtevajte ta in druga Severova zdravila v vaši krajevni lekarni. Vsak lekarnar bo vesel, da vam bo mogel postreči ali pa njočiti zdravilo za vas. Ako ne morete dobiti Severovi zdravil v vašem kraju, pošljite naročilo skupno s potrebnim zneskom naračnost nam.

W. F. SEVERA CO.,

Cedar Rapids, Iowa

NE DAJTE SE VARATI

Mi hočemo da štitimo naše prijatelje i mušterije od nevaljalah patvorina.

IMADE SAMO JEDAN PRAVI

Bugarski Krvni Čaj

Koji nosi ovu trgovacku oznaku i podpis.



Na biljadi obitelji izbjeglo je španjolskoj influenzu. La Grippe i strasnoj upali pluca, rabeči ovaj čisti ljevkovi čaj — dar naravi čovjeku. Sastoji se od korijenja, kore, lišca, sjenčnika, jagoda i cvijeća. Isti čisti i jača krv — osvježuje i pojedčavo zeludac — ureduje crijeva — izlučuje otrov iz bubrege te ojačuje tijelo i da se bolje opre klicama bolesti.

Bugarski Krvni Čaj prodaje se u velikim omotima za pet mjesecno liječenje za \$1.25 po kutiji, poštom i osigurano ili pet kutija za \$5.25 — ili čemo vam poslati uz C. O. D. za 10 centi ekstra. Pošljite svu pismu na:

H. H. VON SCHLICK, predsjednik
MARVEL PRODUCTS CO.,
6 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

LAXCARIN

JE NAJBOLJŠE
ZDRAVIVO ZA
ZAPRTNICO KER HITRO OLAJŠA IN NE DELA NOBE
NIH BOLEČIN. LASTNOST, NE PRIVADNOSTI TEGA
ZDRAVILA JE ENO NAJGLAVNEJŠIH POVODOV, DA
IMAO SKORO PRI VSAKI DRUŽINI TO ZDRAVILA.

OTROCI — ODRAŠČENI — STARI LJUDJE.

LAXCARIN

"IDEALNO ZDRAVIVO ZA ODVAJANJE."

Ponaredbe naj se ne jemljejo.

Prodaja se edino le pri
LAXCARIN PRODUCTS CO.,
Cena je \$1.00 zavoj — 6 zavojev za \$5.00.
Money order, gotov denar v registriranim pismu.
Dept. Z. 3. Pittsburgh, Pa.

Slovenski Rudarji!!

Tukaj se vam nudi prilika, da lahko postanete delničar enega najboljših rudnikov v državi Ohio.

Cemu delati vedno za druge, čemu bogateti vedno drugega, ko pa vendar lahko delate sami zase in tako bode vaš ves dobiček proizvoda na delu?

Mi potrebujemo pedeset dobrih, stalnih SLOVENSKIH rudarjev za delo pri nas v naših rudnikih v Martinsferry, Ohio, kjerje premog od pet do šest čevljev visok. Premog je slavnoznanje 8 čevljev široke Pittsburške vrste, kateri se navadno razglaša za najboljši premog v ti deželi. Je čist, ni vode, ne škrletine in ne plina.

Rudnik je le par minut vožnje na poulični kari iz Martinsferry, mi imamo deset hiš katere lahko oddamo v najem našim rudarjem v teku bodočih trideset dni.

Mi lahko ponudimo stalno delo našim rudarjem, sicer pa smemo najeti le one kateri so privolji postati delničarji v našem rudniku. Z drugimi besedami se to pravi, mi sprejmemo le one rudarje v delo, kateri nameravaju ostati stalni na delu in ki so privolji investirati svoj denar v to naše podjetje.

Zapomnite si v naših rudnikih boste sa msvoj bos, ker boste kot delničar deležen vseh dobičkov, pri ti družbi.

Cena Delnic je sledeča:

1 Delnica je \$100.00

5 Delnic je \$500.00

10 Delnic je \$1000.00

50 Delnic je \$5000.00

Izpolnite sledeči kupon in pošljite ga nam po pošti.

Commonwealth Coal Co.,
702 Magee Building,
Pittsburgh, Penna.

Gospoda: Jaz se zaniman za vašo propozicijo. Torej prosim pošljite mi vsa nadaljnja pojasnila ali pa pošljite k meni vašega zastopnika, da se mi pojasnilo vse podrobnosti.

Ime:

Mesto:

Ulica, R. F. D. Box

THE COMMONWEALTH COAL CO., Inc.

702 Magee Building, Pittsburgh, Pennsylvania.

The Springer Publicity Service, Pittsburgh, Pa.

Citateljem 'PROSVETA' se priporoča

DR. W. J. OSBORNE, Specialist za Slovence,
113 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa. (Drugikrat pazite na pravi naslov).

Ako želite točno dognati kakino bolezen imate tedaj pridite k meni, da vas preiščem na X, Ray električnem stroju s katerim se lahko pregleda vaš celo život znotraj kot na dlan. Meni ni treba vighbati kakino bolezen imate kot to delajo drugi zdravniki ki nimajo takega stroja za točni pregled in pravilno zdravljenje bolezni. Potom pošte ne zdravim nikogar. Ni treba pisati, ampak prideite osebno. Jaz moram bolnika osebno pregledati in tele potem ga lahko pravilno zdravim.

Dr. Osborne je danes smatran med prva in najboljša specialiste v Pittsburghu. Mnogo lat že zdravi s dobrim uspehom bolne može in zene. K njemu prihajajo bolniki od blizu indalec.

Dr. Osborne zdravi želodčne bolezni, jetra in nečisto kri, bolezni mehurja in obisti, prsi in trganja.

Ako mislite, da imate trakuljo v želodcu, prideite se prepričajte in ako je jaz jo preženem. Zdravim tajne bolezni, glavobol, srčne bolezni, bolečine hriba, ledja, bolne oči, ušesa in grlo.

Za vsako bolezen brez izjem je lahko zaupno obrnute do Dr. Osborna.

Nasvet in površni pregled brezplačno. Moje cene so zmirne. Govori se slovenski jezik. Uradne ure so: od 9 zjutraj do 6 zvečer. Ob nedeljah pa od 10 v jutro in do 2 popoldne. Prinesite ta oglas seboj.

Cenjeni rojaci pozor!

Cenjenim rojakom naznimo,

da mi kupujemo vse Liberty Bonde ter jih plačujemo v gotovem denaru po dnevnom KURZU (njih vrednosti). Rojaci, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljajo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni v slučaju izgube po poštni ali drugi pošiljativi. — Pošljite na naslov:

Mr. John Bahorich, 129 Bakenwell Bldg., Pittsburgh, Pa.

John Žerovec.

SLOVENSKI NARODNI DOM

želi oddati v najem en prostor v ospredju za prodajalno in poleg gornjega prostora dobi nekaj prostor v kleti. Nadalje se odda v najem tri sobe v prvem nadstropju za pisarno zelo ugodna prilika za zdravnika ali kaj primernega. Za vse pojasnila se lahko pismeno ali pa osebno izglasite na urad društvenega tajnika.

Math Varšek,

1441 Mc Alister Ave.,

Waukega, Ill.

(Februar 19-20-21)

DOKTOR B. F. MULLIN

"specialist"

411 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA.

(Nasproti gl. pošte. 4. poslopje od Smithfield St. Pazite na napis z mojim imenom).

Jaz sem najstarejši zdravnik-spezialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vse. V zdravljenju raznih bolezni imam največjo iskušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu indalec, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in naglo. Govorimo čisto slovensko. Moje cene so zmerne. Znanstvena preiskava zastonj. Pridite k meni kot k prijatelju.

Uradne ure: od 9 ure zjutraj do 6. zvečer. V nedeljo samo od 10. ure do 2. popol.

Čemu biti bolan?

ko se lahko za tri cente prepricate in najdete pot k zdravju.

Ako trptite vsed nervoznosti, želodčne ali obistne nerednosti, splošna oslabelost, glavobol, izguba slasti, neprebavljivosti, zaprtica, izguba moći, nečista kri, revmatizem, bolečine v hribu, zuba spanca, ako se počuti utrujeni, izdelani, tedaj ne trošite denarja za neznanu zdravila.

Pošljite nam tri cente v pismu s vašim naslovom in mi vam bomo poslali z obratno pošto, brez vsake nadaljnje obveznosti na vaš stran, zastonj popolno tri dnevnno zdravilo.

JUVITO